

Utgiftsområde 5

Internationell samverkan

Utgiftsområde 5 – Internationell samverkan

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	5
2.1	Mål för utgiftsområdet.....	5
2.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	6
2.3	Resultatredovisning.....	6
2.3.1	Sveriges engagemang i internationella organisationer	7
2.3.2	Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet.....	11
2.3.3	Sveriges deltagande i internationell krishantering och fredsfrämjande insatser.....	12
2.3.4	Nedrustning och icke-spridning.....	16
2.3.5	Forskning om säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning...	17
2.3.6	Exportkontroll	18
2.3.7	Utvecklat samarbete inom Östersjöregionen.....	18
2.3.8	Regionalt samarbete	20
2.3.9	Det nordiska samarbetet fortsatt präglat av covid-19-pandemin ..	21
2.3.10	Sverige är ett fortsatt starkt varumärke	21
2.3.11	Konsulära insatser	22
2.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	23
2.5	Politikens inriktning	24
2.6	Budgetförslag.....	31
2.6.1	1:1 Avgifter till internationella organisationer.....	31
2.6.2	1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet.....	32
2.6.3	1:3 Nordiskt samarbete.....	33
2.6.4	1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet.....	34
2.6.5	1:5 Inspektionen för strategiska produkter	35
2.6.6	1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning.....	37
2.6.7	1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	38
2.6.8	1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	38
2.6.9	1:9 Svenska institutet.....	39
2.6.10	1:10 Information om Sverige i utlandet.....	40
2.6.11	1:11 Samarbete inom Östersjöregionen.....	41

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2023 inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 333 554
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	183 294
1:3 Nordiskt samarbete	13 595
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	4 826
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	114 404
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning	79 358
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	28 402
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	19 175
1:9 Svenska institutet	132 371
1:10 Information om Sverige i utlandet	15 475
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	170 215
Summa anslag inom utgiftsområdet	2 094 669

1 Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	50 000	2024–2026
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	180 500	2024–2030
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	230 500	

2 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

2.1 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet Internationell samverkan är att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder (prop. 2008/09:1 utg.omr. 5, bet. 2008/09:UU1, rskr. 2008/09:122).

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Miljoner kronor

	Utfall 2021	Budget 2022 ¹	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
1:1 Avgifter till internationella organisationer	1 151	1 658	1 657	1 334	1 329	1 329
1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet	143	1 260	1 252	183	188	191
1:3 Nordiskt samarbete	13	14	13	14	14	14
1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	6	5	5	5	5	5
1:5 Inspektionen för strategiska produkter	50	56	57	114	140	147
1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning	69	79	79	79	79	74
1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)	28	28	28	28	28	28
1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)	19	19	19	19	19	19
1:9 Svenska institutet	129	132	134	132	137	140
1:10 Information om Sverige i utlandet	14	15	15	15	15	15
1:11 Samarbete inom Östersjöregionen	161	175	174	170	170	170
Totalt för utgiftsområde 5 Internationell samverkan	1 782	3 441	3 434	2 095	2 124	2 132

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2023–2025 för utgiftsområde 5

Miljoner kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	2 235	2 235	2 235
Pris- och löneomräkning ²	3	12	19
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-143	-123	-122
varav BP23 ³	66	90	94
Överföring till/från andra utgiftsområden			
Övrigt			
Ny utgiftsram	2 095	2 124	2 132

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2023 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 5 Internationell samverkan

Miljoner kronor

	2023
Transfereringar ¹	1 617
Verksamhetsutgifter ²	467
Investeringar ³	2
Summa utgiftsram	2 095

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2021 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

En rad olika faktorer bidrar till målet att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder. Insatser som finansieras genom utgiftsområdet ska ses i ett sammanhang där även effekterna av andra offentliga insatser eller samverkan med berörda aktörer bidrar till måluppfyllelsen för utgiftsområdet. Det handlar om en bredd av samhälleliga kontakter och relationsskapande på olika nivåer, i olika forum, och med diplomatiska, politiska och ekonomiska medel. Utlandsmyndigheterna spelar här en central roll. Utrikesförvaltningens förvaltningskostnader redovisas under utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

För utgiftsområdet finns följande indikatorer för utvecklingen på området och verksamhetens resultat:

- internationell krishantering och fredsfrämjande insatser: antal utsända i civila och militära krishanterings- och fredsfrämjande insatser
- forskning om säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning: Stockholms internationella fredsforskningsinstitutets och Utrikespolitiska institutets förekomst i medierapportering
- exportkontroll: handläggningstider för tillståndsärenden, antal avgjorda ärenden och omfattningen av tillsynsverksamheten
- nordiskt samarbete: antal undanröjda hinder för rörlighet över gränserna
- Sverigefrämjande: Nation Brands index, Svenska institutets stipendier, alumner och alumnverksamhet samt antal institutioner utomlands som undervisar i svenska.

2.3 Resultatredovisning

Den resultatredovisning som lämnas i budgetpropositionen bygger huvudsakligen på resultat som avser 2021. I resultatredovisningen beaktas även resultatet av åtgärder som vidtagits under 2022 i den utsträckning det finns relevant underlag tillgängligt.

2.3.1 Sveriges engagemang i internationella organisationer

I syfte att säkerställa Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder är Sverige engagerat i ett antal internationella organisationer. Arbetet är inriktat på bred internationell samverkan och samarbete.

Sverige var under 2021 medlem i bl.a. Förenta nationerna (FN), Europeiska unionen (EU), Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Sverige var även en aktör i sitt partnerskap med Nordatlantiska fördragsorganisationen (Nato). De obligatoriska avgifterna till dessa organisationer finansieras från anslag 1:1 *Avgifter till internationella organisationer*, förutom EU som finansieras via utgiftsområde 27. Avgifterna utgjorde 2021 knappt 88 procent av utgiftsområdet. Nivåerna för dessa utgifter är framför allt beroende av förändringar i organisationernas arbete och valutakurser, och lämnar litet utrymme för svensk påverkan. I tabell 2.4 redovisas andelen kostnader av de totala årliga utbetalningarna till de internationella organisationerna.

Tabell 2.4 Avgifter för respektive organisation som finansieras av anslag 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Procent	2021	2020	2019	2018
FN	46	55	62	49
Nordiska ministerrådet	32	27	23	31
Europarådet	6	5	4	5
OSSE	7	6	5	6
OECD	5	4	3	4
Övriga organisationer	4	3	3	5
Total	100	100	100	100

Källa: Kammarkollegiet.

FN

FN är en av de främsta förvaltarna av en regelbaserad världsordning, global fred och säkerhet och är en viktig arena för svensk utrikespolitik. FN har varit en central aktör i hanteringen av covid-19-pandemin. De svenska bidragen till FN:s reguljära budget, inkl. det svenska kärnstödet till FN:s fonder och program som finansieras via utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, har varit viktiga för att skapa den flexibilitet som krävs i en kris som den som orsakats av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, men också i covid-19-krisen. Inom FN har Sverige drivit jämställdhet, bl.a. genom aktiv medverkan i UN Womens *Generation Equality* med fokus på ekonomisk jämställdhet.

Den 21 september 2020, i samband med FN:s 75-årsjubileum, antog FN:s medlemsländer en deklaration som bekräftar vikten av internationellt samarbete för att hantera de globala ödesfrågorna. I deklarationen fick FN:s generalsekreterare i uppdrag att ta fram rekommendationer för hur det multilaterala samarbetet och FN bör förnyas och utvecklas för att bättre tackla dagens och morgondagens utmaningar. Den 10 september 2021 presenterade generalsekreteraren som svar på detta sin rapport, *Our Common Agenda*, vilken är ett viktigt steg i att förverkliga ambitionerna i FN75-deklarationen samt att effektivisera och accelerera genomförandet av existerande överenskommelser, såsom Agenda 2030 och Parisavtalet. Sverige har bidragit på många sätt, bl.a. genom finansiellt stöd för arbetet med att utarbeta rapporten.

Sverige har fortsatt varit en tydlig röst för ett starkare och än mer effektivt FN som är resurssatt och organiserat för att bättre tackla globala utmaningar och genomförandet av Agenda 2030. Arbetet har bl.a. resulterat i ett antagande av en resolution om hur

systemet för samordning av FN:s samlade verksamhet på landnivå kan förstärkas, och hur resurserna för detta arbete kan göras mer förutsägbara och stabila.

Sverige bidrog under 2021 till en rad fredsfrämjande insatser i FN:s regi, inte minst genom FN:s fredsbevarande insats Minusma i Mali, som kommer att avvecklas 2023. Inom FN:s fredsfrämjande pågår ett arbete för att anpassa insatserna till nya utmaningar, inte minst de svåra säkerhetsmässiga kontexter som de ofta verkar i. Sverige har haft en särskild roll i att stärka kvinnors rättigheter och att delta i genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

Sverige har varit pådrivande för att redan tidigt i fredsbevarande- och stabiliseringsinsatser planera för och lägga grunden för att de ska kunna avvecklas och följas av långsiktigt fredsbyggande och utveckling inte minst genom FN:s fredsbyggande arbete. Glapp mellan olika aktörer och olika insatser – inklusive glapp i finansieringen bör undvikas för att säkerställa effektiv resursanvändning och minska risken för återfall i konflikt.

EU

EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform. EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP), inklusive det säkerhets- och försvarspolitiska samarbetet, fortsatte att utvecklas under 2021. Sverige verkade under året för att vidareutveckla EU:s instrument, såsom diplomati, handel, bistånd, samt de civila och militära krishanteringsinstrumenten. Under året har utbetalningar från GUSP-budgeten till största del gått till EU:s krishanteringsinsatser inom ramen för den gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP). Svenskt deltagande i GSFP-insatser sker i huvudsak genom personalbidrag finansierade under utgiftsområdena 5, 6 och 7. Under 2021 deltog Sverige i 15 av EU:s 18 civila och militära krishanteringsinsatser och lämnade ett av de största personalbidragen till den civila krishanteringen. Omkring tio procent av GUSP-budgeten betalades ut till EU:s särskilda representanter och en mindre del till icke-spridning och nedrustningsprojekt. Sverige gav under året även stöd till EU:s institut för säkerhetsstudier (EUISS), samt EU:s satellitcentrum (SatCen).

Utvecklingen av EU:s säkerhets- och försvarspolitik inom ramen för genomförandet av EU:s globala strategi fortsatte under 2021. Under året inledde EU:s höga representant för utrikes- och säkerhetspolitiska frågor (HRVP) arbetet med att ta fram en så kallad strategisk kompass för EU:s säkerhets- och försvarspolitiska samarbete. Sverige har varit pådrivande för att säkerställa att EU ska kunna fortsätta att vara en trovärdig säkerhetspolitisk aktör som tar ansvar för sin egen säkerhet och samtidigt agerar globalt med partners utifrån en bredd av civila och militära verktyg. Sverige har i EU-arbetet drivit på för kvinnors rättigheter och deltagande och genomförandet av agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

I början av 2021 beslutade EU:s ministerråd att inrätta ett nytt finansieringsinstrument, den Europeiska fredsfaciliteten (EPF), som finansieras via utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. EPF-instrumentet finansierar militära krishanteringsinsatser och kapacitetsbyggande i tredjeland. EPF ersätter det militära finansieringsverktyget Athenamekanismen och delar av den Afrikanska fredsfaciliteten. Sedan Rysslands anfallskrig mot Ukraina har EPF använts som en plattform för stöd till Ukraina. Under året beslutade EU även att inrätta en ny militär GSFP-insats i Moçambique med uppgift att bidra med utbildning och övning för landets försvarsmakt.

OSSE

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) är ett säkerhetspolitiskt samarbetsorgan med 57 deltagande stater. Verksamheten omfattar bl.a. konventionell rustningskontroll, mänskliga rättigheter, rättssäkerhet och demokrati. Under 2021 var Sverige ordförande för OSSE. Sverige prioriterade som ordförande att försvara den europeiska säkerhetsordningen, att upprätthålla OSSE:s breda säkerhetsbegrepp där kopplingen mellan säkerhet inom och mellan stater och respekten för demokrati och mänskliga rättigheter tydliggörs, samt att bidra till konfliktlösning. OSSE-ordförandeskapet och dess resultat beskrivs mer i skrivelse Sveriges ordförandeskap i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) under 2021 (skr. 2021/22:170).

Sverige bidrog som ordförande till att hålla OSSE:s hantering av den ryska aggressionen mot Ukraina och den ryska illegala annekteringen av Krim högt på agendan. Sverige värnade också OSSE:s institutioner och fält närvaro i Centralasien, södra Kaukasus, västra Balkan och Ukraina. Som ordförande stöttade Sverige även den s.k. Minskgruppen, ett etablerat förhandlingsformat inom OSSE, för att de skulle bistå parterna i att nå en hållbar lösning i konflikten kring Nagorno-Karabach. Sverige fortsatte även sitt engagemang för att stärka jämställdhetsintegrering och lyfte särskilt fram agendan för kvinnor, fred och säkerhet samt vikten av ekonomisk jämställdhet.

Sverige prioriterade som ordförande även det civila samhällets möjligheter att delta i OSSE:s arbete. Genomgående under ordförandeskapet fanns ett fokus på demokrati och respekten för mänskliga rättigheter samt jämställdhet i de aktiviteter som genomfördes.

Sverige bidrog till den dialog som förs om konventionell rustningskontroll och militärt förtroendeskapande inom OSSE. Sverige verkade för genomförande och modernisering av Wiendokumentet. Vidare verkade Sverige för genomförande för och för att fördraget om observationsflygningar (OST) skulle följas fullt ut. Under året frånträdde Ryssland fördraget efter att USA, mot bakgrund av allvarliga brister i hur Ryssland följt fördraget, lämnat OST 2020.

Vid det avslutande ministerrådsmötet i Stockholm fattades för första gången ett beslut som ger OSSE mandat att hantera utmaningar relaterade till klimat och säkerhet. Vid mötet antogs också ett uttalande om ansträngningarna i det så kallade 5+2-formatet för konfliktlösning i Moldavien. Därutöver utsågs Finland till ordförande för OSSE under jubileumsåret 2025, 50 år efter att Helsingforslutakten antogs. Vid mötet deltog 48 utrikesministrar, vilket var det högsta antalet på många år.

Europarådet

Europarådet hade 47 medlemsstater under 2021. Europarådet bedriver ett viktigt och värdefullt arbete för att främja mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Sverige fortsatte att prioritera dessa tre kärnområden i Europarådet, samt stödja organisationens reformsträvanden. Sverige verkade för att stärka det unika övervakningssystemet enligt Europakonventionen och Europadomstolen så att det kan fungera väl. Sverige är vice ordförande i Gruppen av stater mot korruption, som genom sin utvärderingsmekanism bidrog till arbetet för att stärka rättsstatsprincipen. Sverige bidrog även till organisationens ”Världsforum för demokrati” 2021 genom att anordna ett särskilt informationsevenemang.

Sverige värnade jämställdhets- och rättighetsperspektivet för att hantera konsekvenserna av pandemin och vikten av genomförandet av Istanbulkonventionen om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet. Den ryska aggressionen mot Ukraina, inklusive den illegala annekteringen av Krim, präglade

arbetet även under 2021. Sverige verkade för att stödja Ukraina genom Europarådets olika instrument och genom stöd till organisationens verksamhet och reformarbete i landet. Sverige bidrog också till Europarådets reformarbete i bland annat Armenien, Azerbajdzjan, Georgien och Moldavien. Övervakandet av verkställighet i enskilda högprofilerade fall i Europadomstolen krävde särskilt omfattande hantering.

Partnerskapet med Nato

Nato är en central aktör för europeisk säkerhet och integration samt för internationell krishantering. Sedan 1994 är Sverige ett partnerland till försvarsalliansen Nato. Sveriges prioriterade målsättningar för partnerskapet har varit politisk dialog, övnings- och utbildningssamarbete och informationsutbyte, framförallt kopplat till säkerhetsläget i Sveriges närområde. Sveriges partnerskap med Nato fortsatte under 2021 att utvecklas i linje med dessa målsättningar och inom ramen för Sveriges status som Enhanced Opportunities Partner (EOP). Sverige verkade för ett fördjupat samarbete mellan EU och Nato på en rad områden under 2021 såsom cybersäkerhet, civil krisberedskap och motverkande av hybridhot. Sverige förlängde under året även stödet till Natos insats i Irak (NATO Mission in Iraq) och till Natos insats i Kosovo (Kosovo Force). Sverige deltog som partnerland i såväl försvars- som utrikesministermöten 2021. Försvarsbeslutet 2020 anger att Sverige bör samordna operationsplanering med Danmark, Norge, Storbritannien, USA och Nato, vilket innebär att Sverige och Nato fördjupade sitt samarbete ytterligare.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Natooption (bet. 2020/21:UFöU4 punkt 4, rskr. 2020/21:133 och 134 samt bet. 2021/22:UU11 punkt 4, rskr. 2021/22:187). Av tillkännagivandena följer att Sverige, i likhet med Finland borde uttala en tydlig Natooption i sin säkerhetspolitiska linje (bet. 2020/21:UFöU4 s. 16–17 och bet. 2021/22:UU11 s. 16). Den 16 maj 2022 beslutade regeringen att Sverige ska ansöka om medlemskap i Nato. Den 5 juli fick Sverige ställning som inbjuden medlem i Nato under tiden som respektive Natolands parlament ratificerar Sveriges ansökningsprotokoll. Regeringen anser därmed att tillkännagivandena är tillgodosedda och slutbehandlade.

OECD

OECD har genom de internationella konventioner, standarder och rekommendationer som tas fram en stark normgivande roll inom områden som ekonomi, handel, utbildning, forskning, innovation, beskattning, hållbart företagande, miljö, klimat, hälsa och sociala frågor. Genom rapporter och erfarenhetsutbyte mellan de 38 medlemsländerna söker organisationen lösningar som kan forma politik för att nå gemensamma mål som en hållbar och inkluderande tillväxt och samhällsutveckling med hög och jämlik levnadsstandard, grön omställning och en fungerande världshandel.

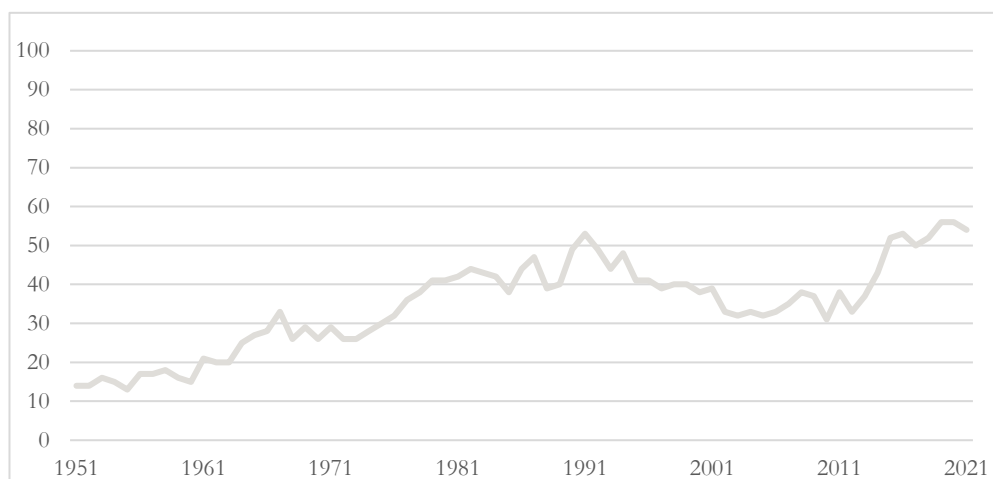
OECD:s rapporter, rekommendationer och granskningar fortsatte att under 2022 tjäna svensk policyutveckling inom många områden, exempelvis dess utvärderingar av svensk ekonomi, regional utveckling och utvecklingssamarbete samt jämställdhet. OECD har sedan Rysslands anfallskrig mot Ukraina inleddes i februari 2022 inriktat delar av sitt analysarbete på effekterna och hanteringen av kriget. Organisationens samarbete med Ryssland och Belarus har avvecklats samtidigt som en diskussion om OECD:s roll i Ukrainas framtida återuppbyggnad har inletts. Frågor om framtidens arbetsmarknad var alltjämt högaktuella i OECD, liksom utvecklingen av Global Deal-initiativet i partnerskap med OECD och ILO. Samarbetet inom International Energy Agency (IEA) var fortsatt viktigt för den internationella energisäkerheten och för omställningen till hållbara energisystem globalt.

2.3.2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Verksamhet för fredsbyggande och säkerhetsfrämjande finansieras från anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet inom utgiftsområde 5 och från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Genom stöd till mellanstatliga, multilaterala och enskilda organisationer för särskilda insatser och projekt bidrog Sverige under 2021 till att främja konfliktförebyggande, freds- och säkerhetsfrämjande, klimat och säkerhet, medling, samt till att folkrätten och de mänskliga rättigheterna i vår omvärld följs. Dessa strategiska stöd bidrog också till att främja jämställdhet samt till de globala målen för hållbar utveckling.

Antalet konflikter ökar (se diagram 2.1) och allt fler civila drabbas. Två tredjedelar av världens allra fattigaste lever i konflikt- och krissituationer – i EU:s östra och södra grannskap. Våld och konflikt hindrar utveckling, fördjupar humanitära behov och driver människor på flykt.

Diagram 2.1 Antal väpnade konflikter i världen 1951–2021

Källa: The Uppsala Conflict Data Program (UCDP), Shawn Davis Therese Pettersson, Magnus Öberg (2022). Organized violence 1989-2021 and drone warfare. *Journal of Peace Research* 59(4). Nils Petter Gleditsch, Peter Wallensteen, Mikael Eriksson, Margareta Sollenberg och Håvard Strand (2002) Armed Conflict 1946-2001: A New Dataset. *Journal of Peace Research* 39(5).

Under 2022 bidrog Sverige med finansiellt stöd till Ukraina om 1 078 miljoner kronor till den ukrainska statskassan för att stödja den ukrainska försvarsmakten.

Regeringsbeslut fattades efter bemyndigande av riksdagen (2021/22:FiU40, 2021/22:FiU49). Sverige lämnade också materiellt och finansiellt stöd finansierat från utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, bl.a. genom EU:s s.k. Europeiska fredsfacilitet. Finansiellt stöd om 110 miljoner kronor har även lämnats till Ukraina via Nato Trust Fund.

Svenskt expertstöd till freds och säkerhetsfrämjande insatser

Under 2021 fortsatte Sverige bidra till freds- och säkerhetsfrämjande insatser bl.a. genom stöd till FN:s sändebudskontor i Jemen. FBA:s experter tog där fram rekommendationer kring hur insatsen kan förbättra koordineringen med icke-statliga organisationer som förhandlar kring specifika fredsfrågor, såsom öppning av vägar och regionala vapenvilor men också hur kvinnors rättigheter och deltagande kan stärkas. Polismyndigheten bistod bl.a. med tre specialiserade polisteam till FN:s fredsbevarande insatser i Demokratiska republiken Kongo och Centralafrikanska republiken. Teamen bidrog till att stärka ländernas polis i att förebygga och motverka könsrelaterat och sexuellt våld liksom till att utveckla förmågan hos kongolesisk polis att bekämpa organiserad brottslighet. Svenska myndigheter bistod även med expertis

inom jämställdhet till FN:s fredsbevarande insats Minusma i Mali, till vilken Sverige även hade ett omfattande militärt bidrag liksom ett mindre polisiärt bidrag. FBA stöttade också UD under det svenska ordförandeskapet i OSSE, bland annat genom att arrangera seminarier inom FBA:s tematiska områden.

Konflikthanterings- och medlingsinsatser för att hantera grundorsaker

Sverige har i nära samarbete med likasinnade fortsatt med riktade konflikthanterings- och medlingsinsatser för att hantera grundorsaker. Dels genom att bevaka och främja den globala – och därmed också den europeiska – säkerhetsordningen som FN-stadgan utgör. Stöd till fredsprocessen i Jemen har också utgjort en viktig del av detta. Särskilt fokus har lagts på ungas och kvinnors deltagande och rättigheter men också yttrandefrihet och motverka desinformation. Med utgångspunkt i OSSE har insatserna för att stärka den regionala säkerhetsordningen i Mellanöstern fortsatt.

2.3.3 Sveriges deltagande i internationell krishantering och fredsfrämjande insatser

Målet med Sveriges deltagande i internationell krishantering och fredsfrämjande insatser har varit att skapa förutsättning för stabilitet och fredlig utveckling. Utsänd personal från svenska myndigheter som deltar i detta internationella arbete finansieras inom utgiftsområde 5 från anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet, utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap, anslaget 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt samt utgiftsområde 7 Internationellt bistånd anslaget 1:1 Biståndsverksamhet, den del som enligt OECD:s biståndskommitté (DAC) räknas som bistånd. I det följande redogörs övergripande för det svenska deltagandet i internationella fredsfrämjande insatser, finansierade under alla tre utgiftsområden.

Utsänd personal till omkring 40 insatser

Svenska myndigheter bidrog 2021 med utsänd personal till omkring 40 civila och militära krishanterings- och fredsfrämjande insatser och andra internationella koalitioner under ledning av EU, FN, OSSE och Nato. Myndigheterna som deltog med personal var Försvarsmakten, Polismyndigheten, Folke Bernadotteakademien (FBA), Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Kriminalvården, Åklagarmyndigheten och Domstolsverket. Utöver utsänd personal bidrog svenska myndigheter med expertis till de internationella organisationernas högkvarter – främst EU, OSSE och FN. Ett mindre antal experter var också knutna till EU:s och OSSE:s delegationer och kontor.

Det totala antalet utsända från Sverige redovisas i tabell 2.5. Antalet utsända 2021 var omkring 441, men antalet tjänstgörande varierade från månad till månad. Antalet utsända minskade med omkring 70 personer jämfört med 2020. Minskningen kan förklaras till viss del av fortsatt påverkan av pandemin. Utöver de insatser som nämns i tabell 2.5 och 2.6 tillkommer även ett antal utsända vid olika högkvarter genom EU, FN, Nato och OSSE. Minskningen i personalbidrag kan därför även handla om en omfördelning av var de utsända tjänstgör. Det totala civila personalbidraget var detsamma under 2020 och 2021, nämligen 190 personer (siffror från FBA:s årliga personalstatistik).

Kvinnors deltagande och rättigheter i internationell krishantering

Under 2020 och 2021 fortsatte andelen kvinnor i det svenska personalbidraget till civila insatser vara 41 procent. För de militära bidragen minskade andelen kvinnor med en procentenhet till 10 procent, se tabell 2.5. Som en del av genomförandet av

agendan för kvinnor, fred och säkerhet var regeringen pådrivande för åtaganden på jämställdhetsområdet inom ramen för EU:s krishanteringsinsatser.

Tabell 2.5 Antal utsända i civila och militära krishanterings- och fredsfrämjande insatser och andra internationella koalitioner samt fördelningen kvinnor män 2019-2021, fördelat per region

Antal och procent

Insats	Totalt antal 2021	Totalt antal 2020	Totalt antal 2019	Andel kvinnor/män 2021	Andel kvinnor/män 2020	Andel kvinnor/män 2019
Afrika söder om Sahara						
Civil	50	52	64	48/52	38/62	42/58
Militär	250	242	332	9/91	10/90	12/88
Mellanöstern och Nordafrika						
Civil	21	31	30	38/62	48/52	53/47
Militär	22	67	61	14/86	12/88	13/87
Östeuropa, Centralasien och Västra Balkan						
Civil	60	74	78	38/62	42/58	38/62
Militär	5	4	4	0/100	0/100	25/75
Asien						
Civil	1	2	4	100/0	0/100	75/25
Militär	26	26	35	15/85	18/82	10/90
Latinamerika						
Civil	6	11	6	17/83	27/73	0/100
Militär	0	0	0	0/0	0/0	0/0
Totalt						
Civil	138	170	182	41/59	41/59	42/58
Militär	303	339	432	10/90	11/89	12/88

Källor: Folke Bernadotteakademin, insatsstatistik civila insatser för december 2019, 2020 och 2021. Årsredovisning för Försvarsmakten 2019, 2020 och 2021 (antal befattningar eller antal individer om dessa understiger antalet befattningar, andel män och kvinnor i procent på grund av personalrotation).

I tabell 2.6 redovisas de svenska bidragen genom utsänd personal 2019–2021. Därefter beskrivs ett urval av insatser för att ge en bild av insatsernas resultat. Kostnaden för det samlade svenska engagemanget 2021 var cirka 1 550 miljoner kronor, varav drygt 340 miljoner kronor avsåg civila insatser som nästan uteslutande finansierats genom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Tabell 2.6 Utsänd personal i civila och militära krishantering- och fredsfrämjande insatser och andra internationella koalitioner 2019–2021

Land/insats	Organisation	Syfte	Insats	Svensk personal 2021	Svensk personal 2020	Svensk personal 2019
Afrika söder om Sahara						
Centralafrikanska republiken (CAR)/MINUSCA	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	4	6	4
CAR/EUAM	EU	Civil säkerhetssektorsreform	Civil	2	2	x
CAR/EUTM	EU	Stabilisering och säkerhetssektorreform (SSR)	Militär	9	9	9
Demokratiska republiken Kongo (DRK)/MONUSCO	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	7	13	9
DRK/MONUSCO	FN	Stabilisering och säkerhet	Militär	0	2	2

Mali/MINUSMA	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	3	3	6
Mali/MINUSMA	FN	Stabilisering och säkerhet	Militär	220	210	297
Mali/EUCAP SAHEL	EU	Stöd för rättsstatsuppbyggnad och SSR	Civil	3	1	2
Mali/EUTM	EU	Utbildning och rådgivning till Malis försvarsmakt	Militär	8	8	8
Niger/EUCAP SAHEL	EU	Stöd för rättsstatsuppbyggnad och SSR	Civil	2	1	1
Somalia/UNSOM	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	4	4	6
Somalia/EUCAP	EU	Kapacitetsbyggande säkerhetssektor och maritim sektor	Civil	8	6	7
Somalia/EUNAVFOR Atalanta	EU	Marin insats mot sjöröveri och för skydd av humanitära leveranser/HQ	Militär	3	3	3
Somalia/EUTM	EU	Utbildning av försvarsmakt	Militär	10	9	9
Somalia/ UNODC Somaliland	FN	Stöd för rättsstatsuppbyggnad	Civil	4	4	3
Sydsudan/UNMISS	FN	Stabilisering och säkerhet	Civil	12	10	21
Sydsudan/UNMISS	FN	Stabilisering och säkerhet	Militär	0	2	2
Uganda/UNMAS	FN	Minröjning	Civil	1	0	0
Västsahara/MINURSO	FN	Övervakning stillestånd	Militär	2	2	2
Mellanöstern och Nordafrika						
Irak/EUAM	EU	Stöd säkerhetssektorreform	Civil	4	8	9
Irak/Operation Inherent Resolve (OIR)	Mellanstatlig koalition	Militär utbildningsinsats	Militär	55	55	50
Irak/Nato Mission Iraq (NMI)	Nato	Militär utbildningsinsats	Militär	1	1	1
Irak/UNITAD	FN	Stöd utreda brott av ISIL	Civil	3	3	2
Jemen/Hodeidah/UNMHA	FN	Stödja och övervaka genomförande av stilleståndsavtal	Civil	0	1	3
Jemen/Hodeidah/UNMHA	FN	Stödja och övervaka genomförande av stilleståndsavtal	Militär	2	2	2
Jemen/UNDP	FN	Global utveckling och mänskliga rättigheter	Civil	1	0	0
Libyen/EUBAM	EU	Stöd för rättsstatsuppbyggnad och gränsförvaltning	Civil	2	4	4
Mellanöstern/UNTSO	FN	Övervakning av gränser/stilleståndslinjer	Militär	7	8	8
Södra centrala Medelhavet/EUNAVFOR MED Operation Sophia**	EU	Marin kapacitet mot smuggling och trafficking samt bistå nödstända	Militär/UO5 och UO6	x	x	2
Södra centrala Medelhavet/EUNAVFOR MED Operation Irini *	EU	Bidra till FN:s vapenembargo mot Libyen följs	Militär/UO5 och UO6	2	2	x
Palestina/EUPOL COPPS	EU	Rättsstatsstöd, främst polis	Civil	11	10	10
Palestina/EUBAM Rafah	EU	Stöd för gränsförvaltning	Civil	0	1	2
Östeuropa, Centralasien och Västra Balkan						

Cypern/UNFICYP	FN	Övervakning stillestånd	Civil	2	3	2
Georgien/EUMM	EU	Övervakning av stillestånd och verka för avspänning	Civil	20	20	16
Kosovo/EULEX	EU	Rättstödsinsats mot bl.a. org. brottslighet och korruption	Civil	10	9	17
Kosovo/OSCE Mission in Kosovo	OSSE	Demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatsuppbyggnad	Civil	0	0	2
Kosovo/KFOR	NATO	Stabilisering och säkerhet	Militär	5	4	4
Montenegro/OSSE	OSSE	Rättsstatsstöd och säkerhet	Civil	1	0	0
Nordmakedonien/OSSE	OSSE	Rättsstatsstöd och säkerhet	Civil	1	1	0
Tadzjikistan/OSSE	OSSE	Rättsstatsstöd och säkerhet	Civil	0	1	1
Ukraina/EUAM	EU	Civil säkerhetsreform. Framst stöd till polis	Civil	12	15	16
Ukraina/SMM	OSSE	Observationer av konflikten och säkerhetsläget samt konfliktförebyggande insatser	Civil	14	13	16
Ryssland	OSSE	Gränsövervakning Gukovo/Donetsk	Civil	0	0	1
Asien						
Afghanistan/Resolute Mission Support	NATO	Utbildnings- och rådgivningsinsats	Militär	16	16	25
Kashmir/UNMOGIP	FN	Övervakning stilleståndslinje	Militär	5	5	5
Koreahalvön/NNSC	Samarbete neutrala stater	Övervakning stilleståndslinje	Militär	5	5	5
Myanmar/UNDP	FN	Fredsbyggande	Civil	1	0	1
Latinamerika						
Colombiamissionen/UN Mission in Colombia	FN	Övervakning av fredsavtal	Civil	6	4	2
UNMAS i Colombia	FN	Stöd till minröjning	Civil	0	2	3

Anm.: Insatsen Task force Takuba Mali utgör inte en del av redovisningen då informationen om hur insatsen bemannas omfattas av sekretess.

* = ny insats 2020.

** = nedlagd insats 2020

Källor: Folke Bernadotteakademin, insatsstatistik för december månad 2019, 2020 respektive 2021 för civila insatser (totalen varierar under året, uppdelning kvinnor/män per insats kan fås av FBA). Årsredovisning för Försvarsmakten 2019, 2020 och 2021 där max antal befattningar anges, exakt antal varierar något under året. Årsberättelse över GSFP-insatser, European External Action Service, 2020.

Sahel, Mali

Det internationella samfundet har givit ett omfattande stöd till Sahel generellt och till Mali specifikt. Regeringen och berörda myndigheter fortsatte 2021 sitt mångsidiga engagemang i Mali genom utvecklingsamarbete, humanitärt stöd samt bidrag till internationella fredsfrämjande insatser. FN-insatsen Minusma fortsatte att agera för att stabilisera landet trots försvårat säkerhetsläge och en negativ politisk utveckling. Två militärkupper genomfördes. Den maliska ledningen inledde under perioden ett aktivt samarbete med den ryska s.k. Wagnergruppen, trots skarp kritik från det internationella samfundet. Försvarsmakten fortsatte under 2021 med ett omfattande personalbidrag, vilket beskrivs närmare inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Dessutom bistod Polismyndigheten och FBA med ett mindre antal personal. Målet för svenskt deltagande i Minusma är att bidra till att uppfylla mandatet från FN:s säkerhetsråd och därigenom bidra till förbättrad säkerhet i Mali samt understödja och bidra till en långsiktigt hållbar och demokratisk utveckling i landet. Regeringen beslutade mot bakgrund av den negativa utvecklingen i landet den 2 mars 2022 att tidigarelägga avvecklingen av bidraget till Minusma. Beslutet innebär att en

avveckling inleddes den 15 november 2022 med ambitionen att vara helt avslutad senast den 30 juni 2023.

Det svenska bidraget till Task Force Takuba i form av en snabbinsatsstyrka var operativt fram till mitten av februari 2022. Sverige beslutade, tillsammans med övriga truppbidragare, att Task Force Takuba skulle avsluta sin verksamhet i Mali. Sverige har genom sitt deltagande i insatsen bidragit till att bekämpa terrorism i Sahelregionen.

Under 2021 fortsatte Sverige att stödja EU:s rådgivnings- och utbildningsinsats till stöd för Malis försvarsmakt (EUTM Mali) och EU:s civila insatser (EUCAP Sahel Mali och EUCAP Sahel Niger). De tre insatserna bidrog till kapacitetsuppbyggnad av Malis försvarsmakt och interna säkerhetsstyrkor i Mali och Niger. Insatsernas verksamhet har till viss del försvårats av den politiska utvecklingen i Mali.

Ukraina och Georgien

Sverige fortsatte att bidra till EU:s civila rådgivande insats i Ukraina (EUAM) som stödjer arbetet med reformeringen av landets civila säkerhetssektor. Sverige fortsatte även att bidra till konfliktförebyggande och stabilisering i Georgien genom EU:s civila observatörsinsats EUMM som övervakar avtalet om eldupphör mellan Ryssland och Georgien från 2008.

Irak och Afghanistan

Sverige fortsatte 2021 sitt breda och långsiktiga engagemang i Irak. Sverige deltar sedan 2015 i den militära utbildningsinsats som bedrivs inom ramen för den internationella koalitionen mot Daesh, Operation Inherent Resolve. Sverige bidrog även med personal till EU:s civila rådgivningsinsats i Irak (EUAM Irak) och Natos militära utbildningsinsats Nato Mission in Iraq (NMI).

Sverige bidrog med utredare från Polismyndigheten till FN:s bevisinsamlingsmekanism för brott begångna av Daesh i Irak (UNITAD). UNITAD:s uppgift är att verka för ansvarsutkrävande för brott begångna av Daesh genom att samla in och bevara bevis. Sverige ingick i maj 2021 ett samarbetsavtal med UNITAD för utökad informationsutbyte mellan mekanismen och svenska myndigheter.

Sverige bidrog med personal till Natos utbildnings- och rådgivningsinsats i Afghanistan, Resolute Support Mission (RSM) fram till i maj 2021. RSM avvecklades senare under året som en följd av talibanernas maktövertagande i augusti 2021. Regeringen har beslutat att tillsätta en parlamentarisk kommitté för att utvärdera det svenska engagemanget i Afghanistan under åren 2001–2021.

2.3.4 Nedrustning och icke-spridning

Insatser för nedrustning och icke-spridning finansieras från anslagen 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet*, 1:6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning* inom utgiftsområdet och delvis från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för insatser som utgör internationellt bistånd enligt OECD DAC:s kriterier. Sveriges obligatoriska bidrag till de internationella konventionerna på området finansieras från anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer*.

Sveriges nedrustnings- och ickespridningsarbete syftar till att reducera och eliminera massförstörelsevapen, motverka att dessa vapen används och sprids samt kontrollera och i vissa fall helt förbjuda även konventionella vapen. Sverige har genom en aktiv politik och god teknisk expertis fortsatt att arbeta för nedrustning och ickespridning i FN, EU och bilateralt.

Sverige lanserade i juni 2019 Stockholmsinitiativet för kärnvapenedrustning. Initiativet samlar 16 icke-kärnvapenstater, inklusive medlemmar i Nato, med syfte att åstadkomma politiskt engagemang och konkreta framsteg inför och i samband med Icke-spridningsfördragets (NPT) översynskonferens. Vid ett ministermöte i Berlin i februari 2020 antogs ett paket med förslag på konkreta, nedrustningsbefrämjande åtgärder. Utrikesministern stod i december 2021 värd för ett ministermöte i Stockholm inom ramen för initiativet. Sverige har tillsammans med övriga länder i initiativet därefter arbetat med att söka stöd för åtgärderna hos andra statsparter i NPT. Sverige och länderna i Stockholmsinitiativet fick vid översynskonferensen av Icke-spridningsavtalet (NPT) i augusti 2022 genomslag för flera av sina förslag, även om konferensen inte kunde anta ett gemensamt slutdokument då Ryssland blockerade konsensus. Sverige spelade också en viktig roll som ordförande för en underarbetsgrupp inom ramen för fördragets andra pelare gällande icke-spridningsfrågor.

Sverige verkade under året för att värna det internationella atomenergiorganets (IAEA) viktiga uppdrag att förhindra spridning av kärnvapen, liksom dess roll för nukleärt säkerhetsskydd. Sverige har också bidragit till att uppmärksamma IAEA:s arbete kring användning av kärnteknologi för fredliga ändamål inom både NPT och de globala hållbarhetsmålen.

Sverige bidrog till insatser för att motverka användningen av kemiska vapen, med fokus på ansvarsutkrävande för kemvapenanvändning i Syrien och Ryssland inom ramen för Organisationen för förbud mot kemiska vapen (OPCW).

Arbetet för ökat jämställdhetsperspektiv och mer jämställd representation fortsatte 2021, bl.a. genom deltagande i möten och seminarier, stöd till aktörer som uppmärksammar frågorna och arbetar för att öka kvinnors deltagande inom nedrustning och icke-spridning däribland IAEA och FN:s institut för nedrustningsforskning (UNIDIR), samt med anföranden vid olika multilaterala möten.

2.3.5 Forskning om säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) och Utrikespolitiska institutet (UI) fortsatte 2021 att bedriva forskning om säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning med finansiering från anslagen 1:6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning*, 1:7 *Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut* och 1:8 *Bidrag till Utrikespolitiska institutet*.

FOI fortsatte att 2021 inneha rollen som ordförande i en teknisk arbetsgrupp under det internationella partnerskapet för verifikation av kärnvapenedrustning (IPNDV) och medverkade i ett fyrpartssamarbete (QUAD) inom samma område. Därutöver försåg FOI regeringen med tekniskt underlag för förhandlingar m.m. på nedrustnings- och ickespridningsområdet.

Under 2021 var efterfrågan på SIPRI:s data, analyser och rekommendationer fortsatt stor. Pandemin innebar att genomförandet av vissa forskningsprojekt försvårades och evenemang fick i första hand genomföras digitalt. SIPRI förekom i media mer än 30 000 gånger och på drygt 4 000 bloggar i ca 140 länder under 2021, vilket är en ökning jämfört med 2020.

SIPRI publicerade totalt 51 titlar och genomförde fyra större datalanseringar kopplade till vapenindustri, vapenhandel och militärutgifter. SIPRI:s årsbok var, liksom tidigare år, institutets viktigaste publikation. Därutöver organiserade SIPRI under 2021 flera

större konferenser och workshops samt en rad mindre arrangemang. SIPRI producerade även 84 filmer som genererade 58 400 visningar på Youtube.

Genom evenemangsverksamhet, utgivning av tryckta och digitala publikationer och expertmedverkan i medier under 2021 fortsatte Utrikespolitiska institutet (UI) att bidra till förståelse, kunskap och intresse för utrikespolitik och globala frågor hos allmänheten. Under 2021, liksom 2020, har dock institutets genomslagskraft, mätt som närvaro i svenska medier, inte varit lika stor som tidigare år. De åtgärder som vidtagits för att stävja smittspridningen har haft stor påverkan på institutets kanaler att nå ut med information om utrikespolitiska frågor till allmänheten. Institutets närvaro i svenska medier minskade under 2021, ca 2 280 färre artiklar jämfört med 2020, se tabell 2.7.

Tabell 2.7 SIPRI:s och UI:s förekomst i medier

Förekomst i medier, antal

	2021	2020	2019	2018	2017
SIPRI (svenska och internationella medier)	30 000	26 000	30 100	22 000	22 700
UI (svenska medier)	6 480	8 760	13 450	5 010	7 080

Källa: SIPRI årsredovisning 2017–2021, UI:s årsredovisning 2017–2021.

2.3.6 Exportkontroll

Inspektionen för strategiska produkter (ISP) och Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) är de centrala myndigheterna på exportkontrollområdet. Verksamheten vid ISP finansieras från anslag 1:5 *Inspektionen för strategiska produkter*, medan SSM:s verksamhet inom området finansieras inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

Regeringen lämnar årligen en skrivelse till riksdagen om den svenska exportkontrollen, Strategisk exportkontroll – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden 2021 (skr. 2021/22:114).

ISP fick under 2021 nya och utökade uppgifter, bl.a. avseende produkter med dubbla användningsområden (PDA). Tillståndsärenden hos ISP har också över tid blivit fler och mer komplexa. Det sistnämnda gäller inte minst tillståndsprovning på PDA-området. Under 2021 har 1 735 ärenden om krigsmateriel (KM) avgjorts och 1 282 ärenden som gäller PDA. Exportkontrollrådet (EKR), som är ett rådgivande organ för exportkontrollfrågor bestående av ledamöter från de partier som är representerade i riksdagen, sammanträdde vid sex tillfällen 2021 och behandlade 13 ärenden för samråd.

Tillsynsbesök är en viktig del av ISP:s verksamhet för att förebygga och åtgärda brister i företags exporthantering. På grund av pandemin kunde endast ett fysiskt och 31 digitala tillsynsbesök genomföras under 2021, jämfört med ett fysiskt och tio digitala besök 2020. Besöken inkluderade såväl lärosäten som företag verksamma på PDA- eller KM-området.

2.3.7 Utvecklat samarbete inom Östersjöregionen

Regeringen har som övergripande mål att förbättra relationer och samarbeten inom Östersjöregionen. Östersjösamarbetet bedrivs genom regeringens strategi för Svenska institutets verksamhet gällande samarbetet inom Östersjöregionen 2016–2020 (UD2016/11388). Strategin har förlängts att gälla 2021 eller till dess att en ny strategi beslutas. Verksamheten finansieras från anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen*.

Också inom ramen för EU:s makroregionala strategi för Östersjöregionen bedrevs ett aktivt arbete att utveckla regionen. Strategin beslutades under svenskt ordförandeskap

2009. Den 1 juli 2022 till den 30 juni 2023 innehar Sverige ordförandeskapet inom strategin. Under ordförandeskapet i EU:s Östersjöstrategi avser Sverige bl.a. att undersöka möjligheten till utvecklat samarbete med Ukraina, inom ramen för strategin.

Stöd till gemensamma utmaningar i regionen

Sverige gav under 2021 stöd till ett stort antal lands- och sektorsövergripande samarbetsprojekt, ledarskapsprogram, stipendieprogram, kommunikation vid utlandsmyndigheter samt svenskundervisning vid lärosäten i syfte att främja samarbete, dialog, erfarenhetsutbyten och integration i Östersjöregionen. Aktiviteterna bidrog till långsiktiga samarbeten, kunskapsöverföring och kapacitetsutveckling.

Det regionala ledarskapsprogrammet bidrog till att skapa expertplattformar och förbättrade förutsättningar för fortsatta samarbeten.

En långtidsuppföljning 2021 av stödet till nya projekt visade att en betydande del av projekten som avslutades 2019 hade resulterat i fortsatt samarbete.

Det särskilda projektstödet till fria och oberoende medier i Ryssland och länderna i EU:s östliga partnerskap fortsatte under 2021 och bidrog till ökad kapacitet hos medieaktörer. Antalet följare av SI:s digitala kommunikationsinsatser på ryska ökade till 600 000 personer under 2021.

Den säkerhetspolitiska situationen i regionen och den politiska utvecklingen i Ryssland påverkade civilsamhället och andra målgrupper och därmed SI:s möjligheter att stödja samarbete i Östersjöregionen och erfarenhetsutbyte mellan Sverige och Ryssland. Covid-19-pandemin ledde till ett minskat antal ansökningar till aktiviteter och vissa planerade insatser fick ställas in, samtidigt som stora delar av verksamheten gick att ställa om till digitala format och kunde genomföras enligt plan.

Insatser som rör Ryssland och Östersjöregionen

Arbetet till stöd för en demokratisk och hållbar utveckling i Ryssland har sin utgångspunkt i strategin för Sveriges stöd till demokrati, mänskliga rättigheter och miljö i Ryssland 2020–2024 (UD2019/14553), som beslutades i januari 2020. Verksamheten finansieras från anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* och genomförs av Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) och Svenska institutet (SI).

Den ryska militära upprustning som påbörjades under 2021 och som i februari 2022 omsattes i ett ryskt anfallskrig mot Ukraina har på ett genomgripande sätt förändrat förutsättningarna för detta stöd. Sedan dess har insatser som har involverat samarbete med ryska offentliga aktörer fasats ut.

Demokrati, mänskliga rättigheter, rättsstatens principer och jämställdhet

Sverige stöttade under 2021 ryska civilsamhällesorganisationer verksamma inom bl.a. demokrati och mänskliga rättigheter, miljö, jämställdhet och motverkande av våld i nära relationer, hbtqi-frågor, kultur och media.

Stödet till civilsamhällesaktörer, inklusive kvinnorrättsorganisationer, bidrog till att flera organisationer har kunnat överleva och fortsätta sitt arbete trots den mycket negativa utvecklingen på området demokrati och mänskliga rättigheter i Ryssland under året. Organisationer har kunnat utbyta erfarenheter med varandra och utsatta personer har kunnat få rättshjälp. Det svenska stödet bidrog även till att personer med funktionsnedsättning har kunnat delta i kulturlivet i Ryssland i större utsträckning.

Bidrag till svensk-ryska kommunsamarbeten ledde till ökade mellanfolkliga kontakter mellan länderna. Den tilltagande repressionen i Ryssland under de senaste åren har kraftigt inverkat på möjligheterna för civilsamhället att verka och bedriva oberoende journalistik i Ryssland. Sedan februari 2022 har situationen försämrats ytterligare.

Insatser på området yttrandefrihet har inneburit stöd till journalister, inklusive genom utbildning och rådgivning. Den tilltagande repressionen i Ryssland under de senaste åren har kraftigt inverkat på möjligheterna att bedriva oberoende journalistik i landet. Rysslands aggression mot Ukraina som trappades upp i februari 2022 har försämrat situationen för oberoende media ytterligare.

Miljö, klimat och energi

Ett av Sverige delvis finansierat vattenreningsverk i Gattjina i Ryssland invigdes i slutet av 2021. Den förbättrade vattenreningen har lett till minskade utsläpp i Östersjön. Sveriges stöd till civilsamhällesaktörer på miljöområdet 2021 resulterade i ökad kapacitet hos dessa organisationer och konkreta miljöförbättringar i Ryssland, men efter det ryska anfällskriget mot Ukraina har detta avstannat.

Arbetet med att etablera ett kunskapscentrum för Ryssland och Östeuropa vid Utrikespolitiska institutet har huvudsakligen genomförts under 2021.

Särskild satsning för stärkt yttrandefrihet och motverkande av desinformation

Regeringen har 2017–2021 haft en särskild satsning på yttrandefrihet, cybersäkerhet, kontakter med det civila samhället och motverkan av desinformation. Sverige bidrog 2021 till stärkt kapacitet hos ett stort antal civilsamhällesorganisationer och medieaktörer. Stödet till ryska civilsamhällesorganisationer har utökat deras möjligheter att arbeta långsiktigt och bättre nå ut till allmänheten, vilket har varit särskilt viktigt mot bakgrund av deras alltmer begränsade utrymme att verka under de senaste åren. Det ryska anfällskriget mot Ukraina i februari 2022 har på ett genomgripande sätt förändrat förutsättningarna för stödet.

2.3.8 Regionalt samarbete

Verksamheten var under 2021 relativt begränsad på grund av covid-19-pandemin. Journalistsamarbete genom Barents Press Sverige har dock kunnat genomföras under 2021.

Inom Arktiska rådet bidrog Sverige till det fortsatta arbetet inom klimat, miljö och hållbar utveckling, bl.a. som ordförande för arbetsgruppen för marina frågor (PAME) men också genom stöd för arbetet med biologisk mångfald och jämställdhetsfrågor. Den 3 mars 2022 gjorde de sju västliga medlemmarna i Arktiska rådet ett gemensamt uttalande om en temporär paus från rådets arbete med anledning av det ryska anfällskriget mot Ukraina.

I Barentsrådet och Östersjöstaternas råd (CBSS) bidrog Sverige till fortsatt arbete för att bl.a. stärka mellanfolkliga kontakter, med särskild tonvikt på unga samt ökat fokus på jämställdhet, klimat, miljö, hållbar utveckling, civil krisberedskap, motverkande av människohandel, förbättrad hälsa samt ökat stöd till utsatta barn. Den 3 mars 2022 suspenderades Ryssland och Belarus på obestämd tid från deltagande i CBSS arbete och detsamma skedde den 9 mars avseende Rysslands deltagande i Barentsrådets verksamhet. Den 17 maj beslutade Ryssland att lämna CBSS.

2.3.9 Det nordiska samarbetet fortsatt präglat av covid-19-pandemin

Sverige främjar nordiskt samarbete inom verksamhet som finansieras av utgiftsområde 5 via anslag 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* och anslag 1:3 *Nordiskt samarbete*.

Regeringen redogör för de resultat som uppnåtts inom det nordiska regeringssamarbetet under 2021, med huvudsakligt fokus på arbetet i Nordiska ministerrådet, i skrivelsen Nordiskt samarbete (skr. 2021/22:90).

Under 2021 fortsatte de nordiska samhällena och samarbetet att präglas av covid-19-pandemin. Den fria rörligheten i de nordiska gränsregionerna påverkades av de åtgärder som vidtoges för att bromsa smittspridningen. Sverige fortsatte att långsiktigt verka för ett stärkt samarbete i syfte att förebygga och mildra negativa konsekvenser av kriser, inte minst för dem som delar sin vardag mellan nordiska länder.

Totalt har drygt hälften av de ca 100 störningar som uppstått under pandemin t.ex. frågor kopplade till socialförsäkringstillhörighet eller arbetslöshetsförsäkringen kunnat lösas. Därutöver hanterades 12 ordinarie gränshinder under 2021, varav av 8 blev helt eller delvis lösta och 4 avskrevs. Ett löst gränshinder är de många nordiska fritidshusägarna i Sverige numera kan ansöka om samordningsnummer. Sverige bidrog också till att civilsamhällesorganisationer och gränsregionala informationstjänster kunde arbeta för ett stärkt nordiskt samarbete under 2021.

2.3.10 Sverige är ett fortsatt starkt varumärke

Insatser inom Sverigefrämjande genomförs av utlandsmyndigheterna med finansiering från anslaget 1:10 *Information om Sverige i utlandet* samt av Svenska institutet (SI), vars främjandeverksamhet huvudsakligen finansieras från anslag 1:9 *Svenska institutet*. Detta avsnitt behandlar även verksamhet utförd av SI som finansieras inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning och 7 Internationellt bistånd. Sverigefrämjandet under 2021 gav förutsättningar att nå resultat även inom andra områden. Dessa resultat redovisas inom utgiftsområde 24 Näringsliv.

SI:s långsiktiga Sverigefrämjande arbete med att sprida information och kunskap om Sverige, främja svenska intressen internationellt och bygga långsiktiga relationer till Sverige fortsatte under 2021. Sverigefrämjandet bedrevs bl.a. genom kommunikationsinsatser inkl. i de olika Sverigekanalerna där kommunikationen skedde på ryska, engelska och arabiska. Sverigefrämjande skedde också genom utställningar, kulturutbyten, besöksprogram, studentmässor, stipendier samt utvecklings- och ledarskapsprogram, i nära samarbete men en rad externa aktörer.

Tabell 2.8 visar utvecklingen inom relationsskapande insatser av vikt för det långsiktiga främjandet. Antalet stipendier har minskat något över tid. Antalet alumner, d.v.s. personer som studerat i Sverige och fått stipendier av SI, är stabilt och uppgår till över 17 000 alumner i 140 länder. Likaså är antalet lärosäten som får bidrag av SI för att bedriva svenskundervisning stabilt över tid.

Tabell 2.8 Stipendier, alumner och svenskundervisning

Aktivitet	2021	2020	2019
Antal utländska lärosäten som bedriver svenskundervisning	223	226	230
Antal beviljade stipendier (antal kvinnor/antal män)	371 (174/197)	442 (213/229)	518 (258/260)
Antal alumner i SI:s nätverk*	17 400	16 000	16 000
Antal aktiviteter arrangerade av alumnföreningar	89	93	167

*= könsuppdelad statistik finns inte tillgänglig.
Källa: Svenska institutet.

En indikator för effekterna av Sverigefrämjande insatser är oberoende bedömningar av Sveriges varumärke. Enligt Nation Brands Index, ett av flera index som mäter länders varumärken, uppnådde Sverige 2021 plats 9 av de 60 länder som mättes. Vid sidan av detta visar en rad andra index att Sverige bilden är stabil över tid.

Tabell 2.9 De tio länderna med bästa varumärket enligt Nation Brand Index 2017–2021

Land	2021	2020	2019	2018	2017
Tyskland	1	1	1	1	1
Kanada	2	3	3	5	4
Japan	3	4	5	2	4
Italien	4	6	7	6	7
Storbritannien	5	2	4	3	3
Frankrike	6	5	2	4	2
Schweiz	7	7	8	8	8
USA	8	10	6	6	6
Sverige	9	9	9	9	10
Australien	10	8	10	10	9

Källa: Nation Brand Index.

2.3.11 Konsulära insatser

Den konsulära verksamheten är en författningsreglerad kärnuppgift för utrikesförvaltningen och finansieras från anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands* samt diverse kostnader för rättsväsendet och från utgiftsområde 1 Rikets styrelse. En konsulär krisberedskapsorganisation upprätthålls för att vid en större kris eller katastrof utomlands kunna bistå drabbade.

Åtgärder under covid-19-pandemin och krishantering under 2021

Utrikesförvaltningen arbetade även under 2021 aktivt med stöd och råd till svenska resenärer med anledning av covid-19. Ett omfattande informations- och kommunikationsarbete bedrevs i samtliga för utrikesförvaltningen tillgängliga kanaler med gott genomslag. Utrikesdepartementets avrådainsinstrument stod fortsatt i fokus under 2021. I augusti 2021 inleddes ett omfattande evakueringsarbete från Afghanistan. Efter den akuta fasen fortsatte evakueringsarbetet under hösten med fokus på andra grupper än svenskar.

Fortsatt hög inströmning av konsulära och civilrättsliga ärenden

Den konsulära ärendeinströmningen minskade inte i någon nämnvärd utsträckning till följd av pandemin, trots ett minskat resande. Därtill präglades verksamheten av ett flertal mångåriga och komplicerade konsulära individärenden. Ökade internationella reserestriktioner och pandemins konsekvenser gjorde de konsulära utmaningarna alltmer komplexa. Antal dödsfallsärenden 2021 var 1 870 att jämföra med 1 670 (2020) 1 800 (2019), 1 590 (2018) och 1 300 (2017). Könsuppdelad statistik finns inte tillgänglig.

Satsningen på familjekonfliktområdet med fokus på barn och tvångsäktenskap blev permanent 2020, vilket har inneburit att den förbättrade kapaciteten att handlägga ärenden om personer som förs eller kvarhålls utomlands mot sin vilja har kunnat upprätthållas. De ärendekategorier där inströmningen fortsatte att öka även under 2021 var de inom centralmyndighetens verksamhet, framför allt s.k.

barnskyddsärenden enligt den s.k. Bryssel II-förordningen och 1996 års Haagkonvention om skydd för barn. Under 2021 inkom totalt 181 nya ärenden enligt dessa två regelverk, att jämföra med 155 nya ärenden 2020 och 136 nya ärenden 2019 (35 ärenden 2015). Könsuppdelad statistik finns inte tillgänglig.

2.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att den verksamhet som bedrivits inom utgiftsområdet har bidragit till att uppnå målet att säkerställa Sveriges intressen. Samtidigt förvärrades förutsättningarna dramatiskt i samband med det ryska anfallskriget mot Ukraina. Ett betydande fokus i genomförandet har sedan februari 2022 därför varit att stödja Ukraina på olika vis, inklusive genom stöd till Ukrainas militära försvar, civilt stöd samt till insatser för ansvarsutkrävande. Perioden präglades fortsatt av covid-19-pandemin som påverkade genomförandet av verksamheten. Pandemin har samtidigt bekräftat vikten av internationell samverkan.

Sverige fortsatte att vara en respekterad partner i EU, FN, Nordiska ministerrådet, OSSE, Europarådet, OECD och i partnerskapet med Nato. Sveriges samlade internationella engagemang bygger på kontakter mellan stater, med civila samhället och samverkan i internationella organisationer. Säkerhet byggs i samarbete med andra. Sveriges engagemang bidrog, genom diplomatiskt arbete, medling, fredsfrämjande och förtroendeskapande åtgärder, till gemensam säkerhet.

Sverige var under 2021 en aktiv och engagerad medlem i FN, och det vidare arbetet med FN-reformerna och genomförandet av generalsekreterarens programförklaring *Our Common Agenda*. Sverige bidrog till arbetet med att utveckla och förstärka Europeiska unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Engagemanget för den europeiska säkerhetsordningen var vägledande för Sveriges prioriteringar under ordförandeskapet i OSSE 2021, där vikten av respekt för folkrätten och internationella åtaganden betonades. Sverige bidrog genom sitt engagemang i internationella organisationer och i internationella krishanteringsinsatser till jämställdhet och ett starkt genomförande av agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

SIPRI gav värdefulla bidrag till analys samt inhemsk och internationell diskussion om nedrustnings och icke-spridning, inte minst inom områden vapenindustri, vapenhandel och militärutgifter. Vidare fortsatte Utrikespolitiska institutet att bidra till målet för utgiftsområdet genom att vara ett viktigt forum för analys och informerad samhällsdiskussion om internationella frågor i det svenska samhället.

Svensk exportkontroll fortsatte att bedrivas strikt och effektivt, i enlighet med gällande nationellt regelverk och Sveriges internationella åtaganden på icke-spridningsområdet. På detta sätt bidrog verksamheten till att säkerställa målsättningen att tillvarata Sveriges intressen i förbindelserna med andra länder.

Den negativa utvecklingen på människorättsområdet i Ryssland, med bl.a. stora inskränkningar i civilsamhällets möjligheter att verka, förvärrades under 2021. Den ryska militära aggressionen mot Ukraina har därtill lett till kraftiga begränsningar i kontakter och samarbeten med ryska motparter. Detta har medfört utmaningar för genomförandet av strategin för Sveriges stöd till demokrati, mänskliga rättigheter och miljö i Ryssland 2020–2024. Många partnerorganisationer har behövt anpassa sin verksamhet, exempelvis för att hantera en ökad administrativ börda och påtryckningar från ryska myndigheter på bekostnad av delar av sin huvudsakliga och/eller utåtriktade verksamhet. Sida har dock kunnat upprätthålla verksamheten och stödet har inneburit att samarbetspartner kunnat fortsätta verka.

De nordiska länderna är överens om att flera viktiga lärdomar bör dras från erfarenheterna av covid-19-pandemin. En gemensam målsättning är att de nordiska länderna ska stå bättre rustade inför nästa kris. Sverige har här varit pådrivande. Under året presenterades flera studier om utmaningarna i det nordiska samarbetet under pandemin och ett gemensamt arbete för att identifiera hur det nordiska samarbetet bör stärkas har inletts.

Det samlade Sverigefrämjandet bidrog till att behålla det högt rankade förtroendet för Sverige. Främjandet av Sverige som studienation bidrog till att skapa relationer och nätverk inom nyckelområden, samt underlättade nya samarbeten och utbyten.

Svenska medborgare och personer som har hemvist i Sverige under 2021 fick genom det konsulära arbetet adekvata råd och stöd av utrikesförvaltningen när de råkat i svårigheter utomlands eller befunnit sig i krisdrabbade områden. På detta sätt bidrog verksamheten till målet för utgiftsområdet.

2.5 Politikens inriktning

Vi står inför de största utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska prövningarna i modern tid. Mot bakgrund av Rysslands anfallskrig mot Ukraina måste utrikes- och säkerhetspolitiken omorienteras för att möta de hot som Sverige och Europa står inför. Givet det nya utrikes- och säkerhetspolitiska läget kommer regeringen att föra en i första hand svensk och europeisk utrikespolitik. Att värna svenska intressen och att stå upp för demokratiska värderingar är själva kärnan i denna politik, som bygger på aktiv diplomati och internationellt samarbete.

Sveriges medlemskap i internationella organisationer

Sveriges medlemskap i internationella organisationer möjliggör genomslag för vår utrikes- och säkerhetspolitik och utgör en effektiv plattform för sakpolitiska prioriteringar. Sverige ska vara en ansvarfull och engagerad medlem av dessa organisationer. Respekten för det regelbaserade internationella systemet, som bygger på folkrätten, är central, inte minst i ljuset av Rysslands anfallskrig mot Ukraina och ett offensivt Kina. Sverige värnar den europeiska säkerhetsordningen. Respekt för mänskliga rättigheter är fortsatt grundläggande för utrikespolitiken.

Sverige har ansökt om medlemskap i Nato. Ett svenskt Nato-medlemskap är det bästa sättet att värna Sveriges säkerhet. Regeringen prioriterar att tillsammans med Finland fullfölja anslutningsprocessen till Nato, leva upp till våra förpliktelser som medlem och att systematiskt integrera oss i Natos olika strukturer. Detta paradigmskifte för svensk försvars- och säkerhetspolitik kommer att vägleda regeringens arbete.

Sverige deltar redan under tiden som inbjuden medlem i alla Natos möten utom Nuclear Planning Group. Sverige avser vara en trovärdig, pålitlig och solidarisk medlem av Nato. Sverige kommer som medlem i Nato att bidra till hela alliansens säkerhet. Sverige har unika förmågor att bidra med, på marken såväl som på och under vatten och i luften. Uppbyggnaden av totalförsvaret måste intensifieras. Försvarsindustrin har länge varit en tillgång för Sverige och genom medlemskapet blir den en tillgång för fler. Sveriges Natomedlemskap kommer få resurskonsekvenser som regeringen avser att återkomma om samlat.

EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska plattform och helt avgörande också för Sveriges ekonomi. Sverige ska vara en aktiv, engagerad och pådrivande medlem av

EU, inte minst i utformningen av EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik. Under första halvåret 2023 är Sverige ordförande i EU.

I EU-arbetet avser regeringen verka för att vidareutveckla EU:s olika utrikespolitiska instrument, såsom diplomati, handel, bistånd, stabiliseringsinsatser samt de civila och militära förmågorna och krishanteringsinstrumenten. Det inkluderar även förmågan att bemöta hybridhot, inklusive cyberhot och desinformation. Den strategiska kompassen som antogs av rådet i mars 2022 pekar ut riktningen för EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik de närmsta åren.

Centrala uppgifter i EU-arbetet förväntas bli att skapa säkerhet för EU:s medborgare och att gemensamt stödja Ukraina, energiförsörjningen, klimatomställningen och att stärka unionens konkurrenskraft. Dessutom avser regeringen driva frågor såsom civil krishantering i linje med svenskt synsätt om behovet av en bred syn på säkerhet, utvecklade partnerskap med strategiska partners inklusive USA, arbetet med och genomförandet av sanktioner, EU:s roll för globala normer, liksom antiterrorism. Därutöver kommer regeringen att fortsätta att verka för EU-enighet till stöd för den europeiska säkerhetsordningen. Regeringen ska betona vikten av samarbetet mellan EU och Nato och verka för att samarbetet är komplementärt och ömsesidigt förstärkande.

FN är viktigt för det globala internationella samarbetet. Prioriterade områden i FN-arbetet ska vara hanteringen av kriget i Ukraina, kris- och konflikthantering också i vårt bredare närområde, upprätthållandet av den regelbaserade världsordningen och främjandet av mänskliga rättigheter, demokrati samt att möta globala hot och utmaningar. Arbetet med Ukraina handlar dels om stöd till Ukraina, inklusive humanitärt, återuppbyggnad, rättsligt och vissa politiska frågor såsom Svartahavsavtalet om spannmå, dels om att upprätthålla brett internationellt politiskt stöd för Ukraina. Andra viktiga frågor är folkrätten, humanitärt arbete, jämställdhet, fredsbyggande och förebyggande av väpnad konflikt, återhämtningen efter pandemin, frågor rörande det internationella samfundets förmåga att hantera eventuella framtida pandemier, hållbara och motståndskraftiga livsmedelssystem samt det bredare miljö- och klimatarbetet. Regeringen ska verka för ett än mer effektivt, resultatorienterat, representativt och transparent FN, samt arbeta för att motverka alla former av oegentligheter inom FN-systemet. Därtill ska Sverige fortsätta verka för rättssäkra sanktioner och stärkande av Ombudspersonens (för Isil (Daesh) och al-Qaida) mandat, främst genom likasinnadegruppen för sanktioner och rättssäkerhet. Regeringen avser att, inklusive inom ramen för EU-ordförandeskapet 2023, verka för samverkan mellan EU och FN. FN är en av flera viktiga plattformar för europeiskt aktörskap och ledarskap globalt, vilket Sverige ska bidra till. Se även utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

OSSE:s roll för dialog och ansvarsutkrävande baserat på folkrätten är centralt i arbetet med att försvara den europeiska säkerhetsordningen. OSSE:s breda säkerhetsbegrepp och kopplingen mellan säkerhet och respekt för demokrati och mänskliga rättigheter är en utgångspunkt för Sveriges engagemang liksom försvaret av FN-stadgan. Regeringen avser att verka för jämställdhet och kvinnors rättigheter och deltagande som en förutsättning för hållbar säkerhet.

Regeringen ska prioritera Europarådets kärnområden, mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i syfte att bidra till en gemensam värdegrund och till en stärkt europeisk säkerhetsordning. Rysslands uteslutning ur Europarådet beslutades med enhällighet i mars 2022. Nu när Ryssland lämnat den värdegemenskap som Europarådet står för, ges en möjlighet att komma framåt i flera av de kärnfrågor som Ryssland länge motarbetat. Regeringen ska långsiktigt värna samarbete i Europarådet och ser under året fram emot en fortsatt diskussion om vilka anpassningar som

behöver göras givet det förändrade läget. Regeringen avser verka för att det unika övervakningssystemet enligt Europakonventionen för mänskliga rättigheter och Europadomstolen fungerar väl.

Regeringen avser att värna OECD:s centrala roll i den regelbaserade multilaterala världsordningen. Organisationen bidrar till att utveckla framtidens utbildning, arbetsmarknad, handel, utvecklingssamarbete, klimatarbete, hållbara företagande samt offentliga förvaltning. OECD bidrar också med viktiga analyser av hur globala kriser, såsom covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina, påverkar olika samhällssektorer.

Regeringen avser att aktivt arbeta för ökat internationellt samarbete mot organiserad brottslighet. Arbetet inom EU, genom bl.a. Europol och Eurojust, är avgörande för att stävja den organiserade brottslighetens fortsatta utbredning, men där även FN, bl.a. genom UNODC, utgör en viktig del.

Fred och säkerhet

Ett fullskaligt anfallskrig pågår i Europa. Insatser till stöd för Ukraina och att värna den globala och den europeiska säkerhetsordningen kommer att vara i fokus. Regeringen vill ge mesta möjliga stöd till det krigsdrabbade Ukraina – politiskt, ekonomiskt och säkerhetsmässigt. Därtill kommer även insatser i EU:s östra och södra grannskap att prioriteras för att värna Sveriges och EU:s intressen och värderingar. Det svenska EU-ordförandeskapet kommer att utgöra en central plattform. Arbetet kommer att behöva fortsätta även därefter.

Ökad geopolitisk konkurrens ger avtryck även i Sveriges norra grannskap, Arktis. Ett fortsatt nära samarbete med övriga nordiska länder samt USA och Kanada blir centralt för att värna våra intressen och för hantering av gemensamma utmaningar.

Krig och konflikter också på avstånd från Sverige och EU påverkar Sveriges säkerhet och välbefinnande genom flyktingströmmar, som grogrund eller fristad för terrorism, som källa eller transit för organiserad brottslighet inklusive människohandel och genom hot om användning av massförstörelsevapen. Överträdelser av folkrätten och de mänskliga rättigheterna, inklusive för kvinnor och flickor är omfattande i konfliktländer.

Regeringen ska arbeta för att främja fred och utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter också bortom Sveriges och EU:s grannskap där det ligger i linje med svenska intressen. Ansvarsutkrävande för brott mot folkrätten är fortsatt en prioriterad fråga. Migrationsfrågor är en viktig del i Sveriges internationella samarbeten för att motverka irreguljär migration, öka återvändandet och bidra till ett effektivt arbete för frivillig återvandring.

Gemensamma lösningar krävs för att hantera de utmaningar världens länder gemensamt står inför. Dialog är nödvändigt för att lösa motsättningar, samtidigt som Sverige i handling tillvaratar vitala intressen. Det internationella, europeiska och nordiska samarbetet blir allt viktigare för att värna Sveriges säkerhet. Sverige ska fortsätta vara en ansvarsfull partner inom EU, FN och OSSE liksom transatlantiskt, samt inför och under ett medlemskap i Nato. Dessutom ska regeringen fortsätta att stödja svenska och internationella liksom lokala civilsamhällesorganisationer.

Sveriges tydliga röst för jämställdhet och kvinnors rättigheter och deltagande utgör en viktig del för att internationella fredsinsatser ska leda till hållbara resultat.

Klimatförändringarnas konsekvenser bidrar till instabilitet och påtvingade förflyttningar och kan förvärra befintliga konflikter och skapa nya spänningar,

inklusive i vårt grannskap. Klimat och säkerhet ska beaktas inom EU:s klimatdiplomati och krishantering och i EU:s breda utrikes- och säkerhetspolitik samt i transatlantiska samarbeten. Ministerrådsbeslutet i OSSE i december 2021 om klimat och säkerhet kommer följas upp.

Internationell krishantering och fredsfrämjande insatser

Sverige ska bidra till internationell civil och militär krishantering och fredsfrämjande insatser. Sådana insatser kan också bli aktuella för att stärka säkerheten i Sveriges närområde. Sverige ska vara en tydlig förespråkare för mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer samt jämställdhet och bidra till att dessa kärnvärden beaktas i det internationella fredsfrämjande arbetet.

Regeringens arbete för en fredligare och säkrare värld ska bedrivas i och i nära samarbete med organisationer som EU, Nato, FN, och OSSE.

Ett närmare och starkare nordiskt samarbete

Regeringen avser att verka för ett närmare och starkare nordiskt samarbete. I fokus står arbetet med att förverkliga de nordiska statsministrarnas vision om att Norden ska vara världens mest hållbara och integrerade region år 2030. Norden ska vara konkurrenskraftig, socialt hållbart och ledande i den gröna omställningen.

De nordiska länderna är överens om att covid-19-pandemin har visat på vikten av stärkt nordisk krissamverkan. Regeringen avser därför att vara drivande för ett brett uppföljningsarbete som leder till att Norden står bättre rustat inför kommande kriser. Regeringen avser även att arbeta för ökad mobilitet och färre gränshinder i Norden, inte minst i gränsregionerna.

Regeringen avser även att värna en genomgående integrering av jämställdhets-, hållbarhets- samt barnrätts- och ungdomsperspektivet i Nordiska ministerrådets arbete. Klimat och miljö är också viktigt i det nordiska samarbetet.

Samarbete inom Östersjöregionen

Den allvarliga försämringen av säkerhetsläget kring Östersjön som Ryssland orsakat genom anfällskriget mot Ukraina gör att Sveriges insatser för stärkt demokrati och respekt för mänskliga rättigheter i Ryssland samt i Östersjöregionen blivit allt mer angelägna. Detta gäller särskilt stärkandet av fria och oberoende medier samt insatser mot desinformation. Parallellt med denna utveckling inskränks också civilsamhällets möjligheter att verka i Ryssland kraftigt, och allt fler aktörer verkar nu i exil i andra länder i Östersjöområdet. Regeringen föreslår därför insatser för yttrandefrihet, cybersäkerhet, kontakter med det civila samhället och motverkan av desinformation.

Regeringen avser att långsiktigt värna samarbete i Barentsrådet och Östersjöstaternas råd (CBSS) och ser under året fram emot en diskussion om vilka anpassningar som behöver göras givet det förändrade läget, med Ryssland suspenderad från deltagande i Barentsrådet och efter Rysslands beslut att lämna CBSS.

Rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning

Rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning av kärnvapen är en svensk utrikes- och säkerhetspolitisk prioritering, inte minst mot bakgrund av kärnvapens ökade aktualitet. Som blivande medlem av Nato kommer regeringen att ställa sig bakom Natos politik på området, inklusive Natos strategiska koncept, och fortsätta att verka för rustningskontroll, nedrustning och ickespridning.

I ljuset av icke-spridningsfördraget NPT:s genomförda översynskonferens kommer regeringen att värna fördragets grundläggande roll samt främja staters fulla implementering av skyldigheter och åtaganden som gjorts inom ramen för NPT. Arbetet inom ramen för Stockholmsinitiativet för kärnvapenedrustning fortsätter. Sverige ska värna det internationella atomenergiorganet IAEA:s uppdrag att förhindra spridning av kärnvapen, liksom dess roll för strålsäkerhet och nukleärt strålskydd.

Det globala förbudet mot kemiska vapen står fortfarande inför stora utmaningar efter flera fall av konstaterad kemvapenanvändning. Sverige ska arbeta för att främja kemvapenkonventionen och säkerställa ansvarsutkrävande. Sverige ska också genomföra insatser för att värna förbudet mot biologiska vapen samt främja generalsekreterarmekanismen och insatser för hotreducering.

Sverige kommer att vara engagerat i arbetet med att utveckla normer, regler och riktlinjer för ett ansvarsfullt uppträdande i rymden.

Exportkontroll

Sverige ska upprätthålla en strikt, effektiv och modern exportkontroll. Genomförandet av det restriktiva regelverket för export av krigsmateriel ska prioriteras, liksom genomförandet av det nya regelverket om förstärkt kontroll av produkter med dubbla användningsområden. Regeringen ska verka för ökad anslutning till och ett effektivt genomförande av vapenhandelsfördraget ATT. Sverige ska inom EU verka för att nå ökad samstämmighet mellan medlemsländerna i tillämpningen av EU:s gemensamma ståndpunkt om vapenexport. Utvecklingen inom framväxande känsliga teknologier påverkar exportkontrollen och ska uppmärksammas. Ett Natomedlemskap kommer att förändra förutsättningarna för krigsmaterielexport inom Sveriges nationella regelverk. Inspektionen för strategiska produkter (ISP) ska ha det huvudsakliga ansvaret för tillämpningen av exportkontrollregelverken.

Granskning av utländska direktinvesteringar

Utländska direktinvesteringar kan utgöra risker både för sådan verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet och för annan verksamhet som är viktig för att säkerställa särskilt viktiga samhällsfunktioner, se utgiftsområde 4 Rättsväsendet. För att ett granskningssystem ska kunna komma på plats tillförs den föreslagna granskningsmyndigheten Inspektionen för strategiska produkter (ISP) ytterligare medel.

Forskning och kunskap om säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning

Forskning om säkerhetspolitik, rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning ska bedrivas med statligt stöd av bl.a. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (Sipri) och Utrikespolitiska institutet (UI).

UI ska vara en relevant aktör som bistår regeringen med kunskap och analyser utifrån ett sverigeperspektiv. Expertstödet från FOI syftar till att stärka kompetens, vetenskapliga metoder och analys om rustningskontroll, nedrustning- och icke-spridning, inklusive inom rymd- och missilfrågor. Regeringens inriktning är att Sverige ska kunna bidra konstruktivt till internationella samfundets strävanden avseende rustningskontroll, nedrustning och icke-spridning.

Sverigefrämjande

Svenska institutet (SI) och utlandsmyndigheterna ska i sitt främjandearbete, bl.a. förmedla riktad information och kunskap om Sverige samt bidra till samarbete och långsiktiga relationer med andra länder. Arbetet med att motverka desinformation är prioriterat. SI har ett uppdrag att kommunicera om Sverige som handels- och investeringsnation med fokus på det svenska näringslivets världsledande roll för hållbarhet och grön omställning.

Utlandsmyndigheternas integrerade främjande ska göras utifrån svenska intressen, där export-, investerings-, Sverige-, och kulturfrämjande genomförs samfällt. Synergier mellan utvecklingsarbete, handelspolitiken och det breda främjandet med syfte att stärka Sveriges samlade roll som partner för Agenda 2030 och Parisavtalet ska utvecklas (se utgiftsområde 7 Internationellt bistånd och utgiftsområde 24 Näringsliv). Satsningarna på att marknadsföra svensk högre utbildning i andra länder och i alumnätverk är prioriterade.

Konsulär verksamhet

Den konsulära och civilrättsliga verksamhetens omfattning har ökat på senare år och den konsulära förmågan har prövats i samband med flera kriser utomlands, inte minst i samband med utbrottet av covid-19. Regeringen avser att upprätthålla och utveckla en god konsulär krisberedskap samt att utveckla arbetsverktygen för stöd till enskilda med fokus på personer i särskilt utsatta grupper.

2.6 Budgetförslag

2.6.1 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tabell 2.10 Anslagsutveckling 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

2021	Utfall	1 151 197	Anslagssparande	160 971
2022	Anslag	1 623 554 ¹	Utgiftsprognos	1 623 454
2023	Förslag	1 333 554		
2024	Beräknat	1 328 554		
2025	Beräknat	1 328 554		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifterna avseende Sveriges medlemskap i internationella organisationer, främst Förenta nationerna (FN), Europarådet, Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nordiska ministerrådet och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD).

Kompletterande information

Belastningen på anslaget påverkas såväl av valutafluktuationer som av antalet freds- och säkerhetsfrämjande insatser.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.11 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:1 Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	1 533 554	1 533 554	1 533 554
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-200 000	-205 000	-205 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 333 554	1 328 554	1 328 554

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 333 554 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Avgifter till internationella organisationer* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 1 328 554 kronor respektive 1 328 554 kronor.

2.6.2 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tabell 2.12 Anslagsutveckling 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusental kronor

2021	Utfall	142 519	Anslagssparande	28 460
2022	Anslag	1 259 548 ¹	Utgiftsprognos	1 252 339
2023	Förslag	183 294		
2024	Beräknat	187 920 ²		
2025	Beräknat	191 248 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 184 317 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 184 711 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja fred och säkerhet, förebygga konflikter, genomföra sanktioner och humanitär verksamhet samt främja respekten för folkrätten och de mänskliga rättigheterna. Det får ske genom stöd till projekt, seminarier, konferenser, utbildnings- och forskningsinsatser och andra särskilda insatser, samt som statsbidrag till mellanstatliga eller enskilda organisationer och institutioner. Anslaget får även användas för utgifter för att ställa svensk personal till förfogande för fredsfrämjande-, säkerhetsfrämjande- och konfliktförebyggande verksamhet inom ramen för Förenta nationerna (FN), Europeiska unionen (EU), Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE), Nato/PFF eller andra mellanstatliga eller enskilda organisationer.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.13 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	181 848	181 848	181 848
Pris- och löneomräkning ²	931	4 504	7 401
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	515	1 568	1 998
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	183 294	187 920	191 248

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

Regeringen föreslår att 183 294 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 187 920 000 kronor respektive 191 248 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 50 000 000 kronor 2024–2026.

Tabell 2.14 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet

Tusentals kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026
Ingående Åtaganden	1 000	18 097	50 000			
Nya åtaganden	18 097	42 941	15 000			
Infriade åtaganden	-1 000	-11 038	-15 000	-21 362	-18 000	-10 638
Utestående åtaganden	18 097	50 000	50 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	50 000	50 000	50 000			

Skälen för regeringens förslag: Anslaget används bl.a. för statsbidrag till mellanstatliga eller enskilda organisationer och institutioner. Regeringen behöver i vissa fall ingå fleråriga ekonomiska åtaganden i förhållande till organisationer som får årligen återkommande strategiska stöd. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:2 *Freds- och säkerhetsfrämjande verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 50 000 000 kronor 2024–2026.

2.6.3 1:3 Nordiskt samarbete

Tabell 2.15 Anslagsutveckling 1:3 Nordiskt samarbete

Tusental kronor

2021	Utfall	12 583	Anslagssparande	1 012
2022	Anslag	13 595 ¹	Utgiftsprognos	13 464
2023	Förslag	13 595		
2024	Beräknat	13 595		
2025	Beräknat	13 595		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nordiskt bilateralt och multilateralt samarbete. Anslaget får också användas för utgifter för statsbidrag till Svenska Föreningen Norden. Anslaget får även användas för utgifter för insatser för att främja samarbetsprojekt i Norden, särskilt projekt med specifikt gränsregional prägel samt till samarbetsprojekt företrädesvis i närområdet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.16 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:3 Nordiskt samarbete

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	13 595	13 595	13 595
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	13 595	13 595	13 595

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 13 595 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Nordiskt samarbete* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 13 595 000 kronor.

2.6.4 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tabell 2.17 Anslagsutveckling 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tusental kronor				
2021	Utfall	5 625	Anslagssparande	4 201
2022	Anslag	4 826 ¹	Utgiftsprognos	4 779
2023	Förslag	4 826		
2024	Beräknat	4 826		
2025	Beräknat	4 826		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter

- enligt lagen (2003:491) om konsulärt ekonomiskt bistånd
- för konsulära insatser vid en kris eller en katastrof utomlands enligt lagen (2010:813) om konsulära katastrofinsatser eller liknande händelser
- för höjd beredskap och initiala åtgärder vid en konsulär kris
- för insatser för bortförda och kvarhållna barn i utlandet samt utgifter för resor och andra utgifter som har till syfte att främja rätten till umgänge mellan barn och föräldrar
- i samband med rättegång inför internationell domstol eller liknande organ där svenska staten är part eller deltar på annat liknande sätt
- för särskilda informationsinsatser riktade till utlandsresenärer
- för ersättning enligt sjöförklarings-kungörelsen (1967:294) till person som enligt sjölagen (1994:1009) tillsammans med svensk utlandsmyndighet deltar vid sjöförklaring och enligt sjöförklaringskungörelsen till annan än befälhavaren och medlem av besättningen för inställelse till förhör vid sjöförklaring inför svensk utlandsmyndighet
- för informations- och utbildningsinsatser för myndigheter som verkar inom familjekonfliktområdet med fokus på frågor om barn- och tvångsäktenskap samt för statsbidrag till enskilda organisationer som är verksamma i dessa frågor
- för specifika tidsbegränsade insatser i enskilda konsulära ärenden avseende barn- och tvångsäktenskap.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.18 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Tusental kronor			
	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	4 826	4 826	4 826
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 826	4 826	4 826

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 4 826 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 4 826 000 kronor respektive 4 826 000 kronor.

2.6.5 1:5 Inspektionen för strategiska produkter

Tabell 2.19 Anslagsutveckling 1:5 Inspektionen för strategiska produkter

Tusental kronor

2021	Utfall	50 259	Anslagssparande	596
2022	Anslag	56 040 ¹	Utgiftsprognos	56 636
2023	Förslag	114 404		
2024	Beräknat	140 328 ²		
2025	Beräknat	146 973 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 137 314 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 141 155 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Inspektionen för strategiska produkters (ISP) förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.20 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:5 Inspektionen för strategiska produkter

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	52 040	52 040	52 040
Pris- och löneomräkning ²	464	1 617	2 628
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP23 ³	61 900	86 671	92 304
– Förstärkning av förvaltningsanslaget för arbete med sanktioner	4 000		
– Förstärkning av förvaltningsanslaget för tillsyn	5 200	5 200	5 200
– Ny lag om utländska direktinvesteringar	47 500	75 000	79 000
– Tillskott pga. kontroll av produkter med dubbla användningsområden	5 200	5 200	5 200
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	114 404	140 328	146 972

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Uppdraget som behörig myndighet i anslutning till genomförande av sanktioner, och särskilt de beslutade EU-förordningarna om restriktiva åtgärder mot Ryssland och Belarus har medfört utökade uppgifter. Anslaget föreslås därför öka med 4 000 000 kronor 2023.

ISP:s befintliga uppgifter har utökats och växt. Komplexiteten i enskilda ärenden har ökat mot bakgrund av omvärldsförändringarna och den snabba teknologiska utvecklingen. Detta har inneburit fler tillstånds- och tillsynsärenden. Anslaget föreslås därför öka med 5 200 000 kronor 2023 och beräknas öka med motsvarande belopp för 2024 och 2025.

Myndighetens förväntas också få uppdrag som granskningsmyndighet i ett nytt system för granskning av utländska direktinvesteringar. Anslaget föreslås därför öka med 47 500 000 kronor 2023 och beräknas öka med 75 000 000 kronor 2024 och 79 000 000 kronor 2025.

De skärpningar som 2022 gjordes av exportkontrollbestämmelserna i lagen (2000:1064) om kontroll av produkter med dubbla användningsområden och av tekniskt bistånd kräver ökade resurser för ISP:s verksamhet. Anslaget föreslås därför öka med 5 200 000 kronor 2023 och beräknas öka med motsvarande belopp för 2024 och 2025.

Vissa delar av myndighetens verksamhetskostnader ska inte täckas av avgifter. Det gäller internationell verksamhet som inte är kopplad till tillstånds- och tillsynsarbetet, inklusive exportkontrollstöd utomlands, arbetet som nationell kontaktpunkt gällande utländska direktinvesteringar samt den verksamhet som myndigheten bedriver som behörig myndighet för genomförandet av vissa internationella sanktioner.

Regeringen föreslår att 114 404 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Inspektionen för strategiska produkter* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 140 328 000 kronor respektive 146 972 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Inspektionen för strategiska produkter tar ut avgifter i enlighet med förordning (2013:707) om kontroll av vissa skjutvapen, delar till skjutvapen och ammunition. Dessa intäkter får disponeras av myndigheten. Vidare tas avgifter ut i enlighet med bestämmelserna i förordningen (2008:889) om finansiering av verksamheten vid Inspektionen för strategiska produkter. Dessa intäkter disponeras inte av myndigheten.

Tabell 2.21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2021	279	-487	-207	-1 253
<i>varav tjänsteexport</i>	0	0	0	
Prognos 2022	320	-500	-180	-1 433
<i>varav tjänsteexport</i>	0	0	0	
Budget 2023	320	-500	-180	-1 613
<i>varav tjänsteexport</i>	0	0	0	

Källa: ISP.

Tabell 2.22 Offentlighetsrättslig verksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter till inkomstittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt-kostnad)
Utfall 2021	38 538	0	38 538	0
Prognos 2022	39 500	0	39 500	0
Budget 2023	40 500	0	40 500	0

Källa: ISP.

2.6.6 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning

Tabell 2.23 Anslagsutveckling 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning

Tusental kronor

2021	Utfall	68 563	Anslagssparande	2 295
2022	Anslag	79 358 ¹	Utgiftsprognos	78 594
2023	Förslag	79 358		
2024	Beräknat	79 358		
2025	Beräknat	73 858		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning, däribland relevant verksamhet vid Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) och Utrikespolitiska institutet (UI) och statsbidrag till projekt som svenska och utländska organisationer och institut genomför på området.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.24 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:6 Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	79 358	79 358	79 358
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			-5 500
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	79 358	79 358	73 858

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget

Regeringen föreslår att 79 358 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Forskning, utredningar och andra insatser rörande säkerhetspolitik, nedrustning och icke-spridning* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 79 358 000 kronor respektive 73 858 000 kronor.

2.6.7 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tabell 2.25 Anslagsutveckling 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tusental kronor

2021	Utfall	28 402	Anslagssparande	
2022	Anslag	28 402 ¹	Utgiftsprognos	28 402
2023	Förslag	28 402		
2024	Beräknat	28 402		
2025	Beräknat	28 402		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till stiftelsen Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI) för vetenskaplig forskning i konfliktfrågor samt frågor rörande internationellt samarbete för fred och säkerhet i enlighet med stiftelsens stadgar.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.26 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:7 Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	28 402	28 402	28 402
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	28 402	28 402	28 402

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 28 402 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Bidrag till Stockholms internationella fredsforskningsinstitut (SIPRI)* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 28 402 000 kronor respektive 28 402 000 kronor.

2.6.8 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)

Tabell 2.27 Anslagsutveckling 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)

Tusental kronor

2021	Utfall	19 175	Anslagssparande	
2022	Anslag	19 175 ¹	Utgiftsprognos	19 175
2023	Förslag	19 175		
2024	Beräknat	19 175		
2025	Beräknat	19 175		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Utrikespolitiska institutet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.28 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:8 Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	19 175	19 175	19 175
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	19 175	19 175	19 175

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 19 175 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Bidrag till Utrikespolitiska institutet (UI)* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 19 175 000 kronor respektive 19 175 000 kronor.

2.6.9 1:9 Svenska institutet

Tabell 2.29 Anslagsutveckling 1:9 Svenska institutet

Tusental kronor

2021	Utfall	128 517	Anslagssparande	4 199
2022	Anslag	131 629 ¹	Utgiftsprognos	134 238
2023	Förslag	132 371		
2024	Beräknat	136 544 ²		
2025	Beräknat	139 933 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 132 371 tkr i 2023 års prisnivå.

³ Motsvarar 132 370 tkr i 2023 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Svenska institutets förvaltningsutgifter. Anslaget används även för Svenska institutets Sverigefrämjande uppgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.30 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:9 Svenska institutet

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	131 629	131 629	131 629
Pris- och löneomräkning ²	1 492	5 689	9 097
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-750	-774	-793
varav BP23 ³	-750	-750	-750
– Sänkning av förvaltningsanslaget	-750	-750	-750

Överföring till/från andra anslag

Övrigt

Förslag/beräknat anslag	132 371	136 544	139 933
--------------------------------	----------------	----------------	----------------

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2022. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2024–2025 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget föreslås sänkas med 750 000 kronor 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget sänkas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 132 371 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Svenska institutet* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 136 544 000 kronor respektive 139 933 000 kronor.

2.6.10 1:10 Information om Sverige i utlandet

Tabell 2.31 Anslagsutveckling 1:10 Information om Sverige i utlandet

Tusental kronor

2021	Utfall	14 331	Anslagssparande	1 144
2022	Anslag	15 475 ¹	Utgiftsprognos	15 326
2023	Förslag	15 475		
2024	Beräknat	15 475		
2025	Beräknat	15 475		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för information om Sverige i utlandet samt för det allmänna Sverigefrämjandet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.32 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:10 Information om Sverige i utlandet

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	15 475	15 475	15 475
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 475	15 475	15 475

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget

Regeringen föreslår att 15 475 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Information om Sverige i utlandet* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 15 475 000 kronor respektive 15 475 000 kronor.

2.6.11 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tabell 2.33 Anslagsutveckling 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tusental kronor

2021	Utfall	160 870	Anslagssparande	12 344
2022	Anslag	175 215 ¹	Utgiftsprognos	173 529
2023	Förslag	170 215		
2024	Beräknat	170 215		
2025	Beräknat	170 215		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2022 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för samarbete, samverkan och integration inom Östersjöregionen. Anslaget får vidare användas för utgifter för insatser som rör Ryssland avseende miljö samt mänskliga rättigheter och demokrati, Svenska institutets Östersjösamarbete samt insatser i eller i nära anslutning till Östersjöområdet bl.a. inom ramen för Östersjöstaternas råd, Nordliga dimensionen, Arktiska rådet och Barentsrådet. Anslaget får även användas för räntesubvention, inklusive administrativa kostnader, avseende bilateralt lån till Ukraina.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.34 Förändringar av anslagsnivån 2023–2025 för 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tusental kronor

	2023	2024	2025
Anvisat 2022¹	175 215	175 215	175 215
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-5 000	-5 000	-5 000
varav BP23	5 000	5 000	5 000
– Insatser för att motverka desinformation i Östersjöregionen	5 000	5 000	5 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	170 215	170 215	170 215

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2021 (bet. 2021/22:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår en satsning på att öka åtgärderna för frågor inom områdena yttrandefrihet, cybersäkerhet, kontakter med det civila samhället och motverkan av desinformation. Anslaget föreslås ökas med 5 000 000 kronor 2023. För 2024 och 2025 beräknas motsvarande belopp tillföras anslaget. Anslag 1:13 *Internationellt miljösamarbete* utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård föreslås minska med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 170 215 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* för 2023. För 2024 och 2025 beräknas anslaget till 170 215 000 kronor respektive 170 215 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 180 500 000 kronor 2024–2030.

Tabell 2.35 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Tusental kronor

	Utfall 2021	Prognos 2022	Förslag 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025	Beräknat 2026– 2030
Ingående åtaganden	95 840	145 943	175 500			
Nya åtaganden	108 766	106 521	85 290			
Infriade åtaganden	-58 663	-76 964	-80 290	-70 500	-65 500	-44 500
Utestående åtaganden	145 943	175 500	180 500			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	160 500	175 500	180 500			

Skälen för regeringens förslag: Sida, Svenska institutet och Regeringskansliet behöver besluta om bidrag i form av fleråriga stipendier, långsiktiga insatser på miljöområdet samt insatser inom mänskliga rättigheter och demokrati. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2023 för anslaget 1:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 180 500 000 kronor 2024–2030.